

Каплун Юліана,

здобувач вищої освіти спеціальності Готельно-ресторанна справа

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

Науковий керівник: **Сухорукова Анна**, к. н. з державного управління, доцент

СІЛЬСЬКИЙ «ЗЕЛЕНИЙ» ТУРИЗМ: ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ ТА АКТУАЛЬНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Останніми роками в Європі набуває популярності тенденція до відпочинку в сільській місцевості, яка поступово поширюється і в Україні. Зелений туризм як форма відпочинку в селі не є новим явищем для країни, оскільки ще на початку XX століття карпатські села приваблювали видатних діячів культури, мистецтва та політики. На сьогодні цей напрям активно розвивається у 14 областях України, завдяки ініціативі всеукраїнської громадської неприбуткової організації – Співки сприяння розвитку сільського зеленого туризму.

Сільський зелений туризм являє собою особливий вид відпочинку, що передбачає використання природних, культурних і матеріальних ресурсів сільської місцевості. При цьому туристам надається проживання, харчування та необхідні послуги, організовані безпосередньо місцевими господарями.

Українські села володіють значним рекреаційним потенціалом, який до цього часу не використовувався повною мірою. Найціннішим ресурсом у цьому контексті є унікальна природа, спілкування з якою особливо важливе для мешканців міст. Відпочинок у різних регіонах країни дає змогу використовувати природні оздоровчі фактори, зокрема вплив ландшафту, клімату та мінеральних джерел, що сприяє фізичному й емоційному відновленню туристів [1].

Сільський зелений туризм сприяє економічному розвитку та процвітання країни, вирішуючи ряд питань пов'язаних з:

- збільшенням робочих місць у селі;
- створенням благоустрою садиб та сіл в цілому, розвиток інфраструктури;
- збільшенням доходів та середнього рівня проживання при невисоких затратах;
- можливістю реалізувати місцеву продукцію туристам, отримуючи від цього дохід;
- організацію та збільшення охорони місцевих історичних пам'яток, збереження місцевих звичаїв та традицій, фольклору, народних промислів;
- підвищення культурного та освітнього рівня сільського населення тощо.

У світовій практиці зелений туризм розглядається як прибуткова альтернатива традиційному сільському господарству. Важливо зазначити, що розвиток туристичної інфраструктури у сільській місцевості не потребує значних капіталовкладень, на відміну від інших видів туризму, і може реалізовуватися завдяки власним ресурсам місцевого населення. Крім того, скорочення відтоку мешканців із сіл до міст дозволяє значно зекономити фінансові та матеріальні ресурси. За оцінками експертів Європейського банку реконструкції та розвитку, витрати на облаштування мешканця сільської місцевості у місті в 20 разів перевищують витрати на створення умов для його комфортного життя і праці у рідному селі [2].

В Україні впроваджена система екологічної сертифікації та добровільної категоризації «Зелена садиба», яка була розроблена за участі Всеукраїнської Співпраці сприяння розвитку сільського зеленого туризму, враховуючи досвід Польщі. Ця сертифікаційна модель ґрунтується на принципах мінімізації негативного впливу агротуристичних об'єктів на довкілля, збереження народних традицій та ремесел, підтримки місцевої економіки, а також сприяння розвитку екологічно орієнтованих форм відпочинку та дозвілля.

Аналізуючи міжнародний досвід, можна визначити ключові напрями розвитку сільського зеленого туризму в Україні. Одним із важливих аспектів є вдосконалення нормативно-правової бази, що регулює цю сферу, що сприятиме її подальшому зростанню та популяризації серед туристів [3].

Живописні краєвиди України створюють сприятливі умови для розвитку цього виду відпочинку в різних регіонах країни.

Найбільшу зацікавленість у туристів викликають населені пункти, розташовані на узбережжі морів, поблизу річок та озер, у гірських районах, а також у місцевостях із джерелами мінеральних вод, покладами лікувальних грязей або значною історико-культурною спадщиною. Окремим напрямом сільського туризму є подорожі, пов'язані з відвідуванням релігійних святинь та паломницьких центрів.

Відпочинок у сільській місцевості приваблює передусім жителів великих міст, які прагнуть хоча б на короткий час змінити середовище, насолодитися екологічно чистим повітрям, скуштувати страви традиційної української кухні з натуральних продуктів та знайти спокій у затишній атмосфері сільської садиби. Багато родин обирають такий відпочинок для оздоровлення дітей.

Для того щоб сільський зелений туризм в Україні став дієвим інструментом розвитку сільських територій та реалізував свій рекреаційний потенціал, необхідно усунути наявні перешкоди та створити сприятливі умови для його зростання.

Насамперед, в Україні відсутнє належне законодавче регулювання, яке б сприяло розвитку сільського зеленого туризму. На рівні законодавчих актів досі не визначено правовий статус господарів, які приймають туристів у своїх садибах.

Крім того, сільські території потребують розбудови необхідної інфраструктури для розвитку цього напрямку. Зокрема, важливо створити фінансові механізми підтримки господарів, систему підготовки фахівців у сфері

сільського туризму, покращити культурно-побутову базу та розширити транспортне сполучення.

Додатково, для ефективного просування зеленого туризму необхідно активізувати рекламно-інформаційну діяльність, зокрема із залученням сучасних цифрових технологій та онлайн-ресурсів [4].

Отже, сільський зелений туризм поєднує вигоди як для відпочивальників, так і для місцевих господарів, сприяючи розвитку сільських територій. Однак для його ефективного функціонування необхідна підтримка з боку законодавців, органів влади та громадськості.

Список використаних джерел

1. Сільський зелений туризм в Україні. Васильєв В. П.
URL : https://tourlib.net/statti_ukr/vasyljev.htm.
2. Управління відходами у глобалізованому світі: виклики та перспективи / О. В. Шебаніна, А. І. Бурковська, А. С. Полторак, А. В. Бурковська, А. Л. Сухорукова. *Система управління відходами в циркулярній економіці: фінансові, соціальні, екологічні та енергетичні детермінанти* : монографія / за заг. ред. А. С. Росохатої, М. Г. Мінченко. Суми : Сумський державний університет, 2023. С. 74-83.
3. Чеглей В. М. Світовий досвід розвитку сільського зеленого туризму.
URL: https://tourlib.net/statti_ukr/cheglej2.htm.
4. Arabov, N., Sukhorukova, A., Voloshyna-Sidei, V., Khomitov, K., Nasimov, D., Ismailov, B., & Bakayev, Z. (2023). Assessment of the efficiency of public-private partnership in the service sector. E3S Web of Conferences, 452, 05028.